

หัวข้อเรื่อง	การวิเคราะห์การแข่งขันและแนวโน้มของอุตสาหกรรม โทรคมนาคมในประเทศไทยโดยใช้ Scenario Analysis: กรณีศึกษา ธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่
ชื่อผู้เขียน	นาย พีรพล ปุณณวัฒน์กุลชัย
แผนกวิชา/คณะ	วิทยาลัยนวัตกรรมการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.นิรันดร์ หาญพานิชย์พันธ์
ปีการศึกษา	2549

บทสรุป

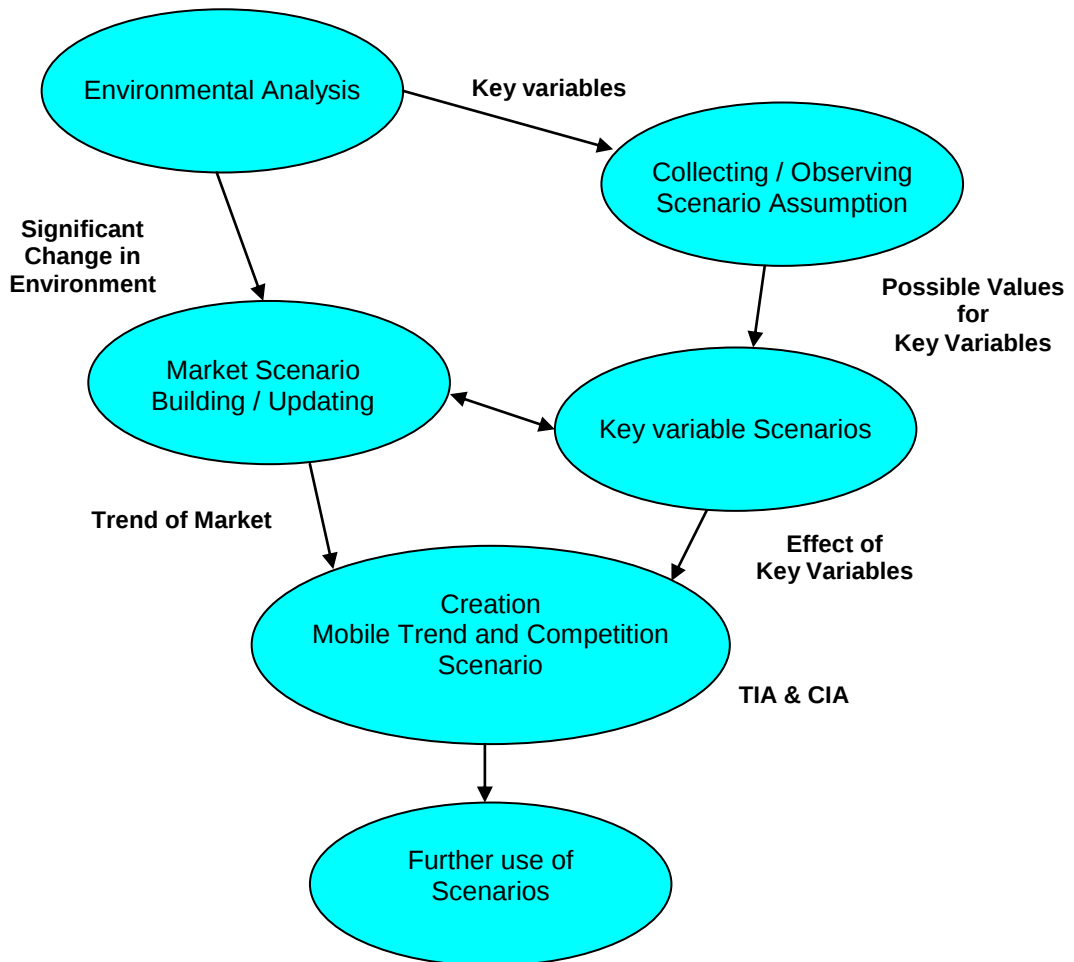
จากทฤษฎีการวิเคราะห์สภาพการณ์และคุณลักษณะของธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่สามารถสร้างแบบจำลอง(Model) กระบวนการวิเคราะห์สภาพการณ์ของธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่แสดงรายละเอียดขั้นตอนได้ดังภาพที่ 1

ในส่วนการวิเคราะห์สภาพการณ์ของธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทยจะวิเคราะห์ในช่วง 3-5 ปีข้างหน้า โดยนำปัจจัยหลักที่จะส่งผลกระทบต่อภาพรวมธุรกิจมาวิเคราะห์ร่วมกับแนวโน้มหลักที่จะเกิดขึ้น เพื่อสร้างสภาพการณ์ในอนาคตของธุรกิจ

จากกระบวนการวิเคราะห์ดังกล่าวสามารถสรุป สภาพการณ์ของธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอนาคตได้ดังนี้

ปัจจัยหลักที่จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจอย่างมากที่จะเกิดขึ้นได้แก่ การเกิดของเครือข่าย 3G, การเริ่มเก็บค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (Interconnection Charge) อย่างเต็มรูปแบบ, การปรับโครงสร้างและการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการของ กทช. ในส่วนของแนวโน้มหลักของธุรกิจที่จะเกิดขึ้น ได้แก่ การเติบโตของบริการเสริม ที่มีความหลากหลายมากขึ้น และการพัฒนาการใช้บริการอื่นๆมาผนวกเข้ากับโทรศัพท์เคลื่อนที่ เช่น การทำธุรกรรมทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่, การนำโทรศัพท์เคลื่อนที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตความเร็วสูง

ภาพที่ 1 กระบวนการการวิเคราะห์สภาพการณ์ธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่

จากปัจจัยหลักและแนวโน้มเหล่านี้จะทำให้สภาพการณ์ธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอนาคต จะเป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันสูงต่อไป โดยการแข่งขันยังคงมุ่งเน้นการแย่งชิงฐานลูกค้า เพื่อให้เกิดเครือข่ายขนาดใหญ่ที่สามารถจะสร้างรายได้และความได้เปรียบในการแข่งขันในตลาด เพราะในอนาคตการเก็บค่าเชื่อมต่อโครงข่ายจะเกิดประโยชน์ต่อผู้ให้บริการที่มีฐานลูกค้าขนาดใหญ่ แต่เมื่อผ่านช่วง 2-3 ปีไปการเติบโตจะชะลอตัวลงทำให้การแข่งขันจะมุ่งเน้นการรักษาฐานลูกค้ามากขึ้นมาก ในขณะที่นวัตกรรมทางด้านบริการเสริมและโปรโมชั่นต่างๆจะมีการแข่งขันกันออกสู่ตลาดอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองพฤติกรรมลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงไปและเพิ่มรายได้เพื่อชดเชยกับค่าโทรที่มีแนวโน้มลดลง ส่วนสุดท้ายคือการแข่งขันกันลงทุนในเครือข่าย 3G ที่ผู้ให้บริการทุกรายจะต้องลงทุนเพื่อเข้าสู่ตลาดนี้อย่างแน่นอน

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิจัย

หัวข้อ	สรุปผล
สภาพแวดล้อมของธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Environment Analysis) ■ ด้านการเมืองและและกฎระเบียบข้อบังคับ ■ ด้านเศรษฐกิจ ■ ด้านสังคม ค่านิยม และวัฒนธรรม ■ ด้านเทคโนโลยี ■ ด้านสิ่งแวดล้อม ■ ทางด้านการตลาด	■ กทท.จะมีการปรับโครงสร้างองค์กร และเปลี่ยนคณะกรรมการ รวมถึงการเตรียมออกใบอนุญาต 3G ■ อยู่ในช่วงชะลอตัว และมีการแข่งขันของค่าเงินบาท ■ มือถือกลายเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิต กระจายไปทุกพื้นที่ทุกระดับ, เข้าถึงระดับเยาวชนมากขึ้น, แฟชั่น ■ ช่วงพัฒนาเข้าสู่ 3G , การทำธุรกรรมทางเงินบนมือถือ, พัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายให้มีความสามารถในการเคลื่อนที่ ■ ออกประกาศกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยต่อสุขภาพของมนุษย์จากการใช้เครื่องวิทยุคมนาคม ■ ราคาเครื่องมีแนวโน้มลดลง, แข่งขันแย่งชิงฐานลูกค้าและรักษาฐานลูกค้าเดิม
ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อธุรกิจ โทรศัพท์เคลื่อนที่ในปัจจุบัน (Collecting/Observing Scenario Assumption) ■ ด้านกฎหมาย ข้อบังคับ และนโยบาย	■ กฎเกณฑ์และนโยบายที่กำหนดโดยภาครัฐ(ค่า IC, สัญญาสัมปทาน, การจัดสรรความถี่, ใบอนุญาต และการ

▪ ด้านเทคโนโลยี ▪ ด้านเศรษฐกิจและการเงิน ▪ ทางด้านการตลาด	จัดเก็บภาษี) ▪ 3G, Wimax, Mobile Payment ▪ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ, การเติบโตทางเศรษฐกิจ ▪ ราคา, บริการเสริม และพฤติกรรมผู้บริโภค
คาดการณ์จำนวนและพฤติกรรมผู้ใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอนาคต (Market Scenario) ▪ จำนวนผู้ใช้งาน ▪ พฤติกรรมผู้ใช้งาน	▪ ยังอยู่ในช่วงเติบโต โดยมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง จะเข้าสู่ช่วงอิ่มตัวในอีก 3-5 ปี ซึ่งจะมีอัตราต่อประชากรถึง 80 เปอร์เซนต์ ▪ รายได้เฉลี่ยต่อหมายเลขมีแนวโน้มลดลง, บริการเสริม มีการเติบโตมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง, การใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบ Prepaid ยังคงเพิ่มขึ้น, การใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่มากกว่า 1 เครื่องต่อ 1 ผู้ใช้งาน มากขึ้น, ใช้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตมากขึ้น
สภาพการณ์ที่เกิดจากการใช้ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (1st Key variable Scenarios)	ส่งผลดีกับผู้ใช้บริการที่มีขนาดฐานลูกค้าที่ใหญ่กว่าและมีพื้นที่ครอบคลุมมากกว่า, เกิดการแข่งขันทางด้าน Promotion ที่มีความเหมาะสมและมีเหตุผล, คุณภาพเครือข่ายที่สูงขึ้น, ผู้ให้บริการเกิดช่องทางในการหารายได้
สภาพการณ์ที่เกิดจากการเกิดของ 3G (2nd Key variable Scenarios)	ทำให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และส่งเสริมการพัฒนาในด้านต่างๆ, เกิดธุรกิจการให้บริการแบบ Non-Voice อย่างเต็มรูปแบบ, เกิดบริการประเภท Killer

	Application, ผู้ให้บริการได้รับรายได้มากขึ้น จากบริการเสริมประเภท Non-voice
สภาพการณ์ที่เกิดจากการเกิดของ Wimax (3 rd Key variable Scenarios)	นำมาใช้ร่วมกับ3G เพื่อสร้างเครือข่ายที่มี ประสิทธิภาพสูงสุด, เกิดเป็นเครือข่ายสำรอง (Backup) ให้กับเครือข่าย 3G, แยกส่วนแบ่ง ผู้ใช้งานที่นำโทรศัพท์เคลื่อนที่ไปใช้เป็นตัว เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตกับเครื่องคอมพิวเตอร์ พกพาพอสมควร
สภาพการณ์แนวโน้มและรูปแบบการแข่งขันใน อนาคตของธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Trend and Competition Scenario)	จำนวนผู้ใช้งานจะเติบโตอย่างต่อเนื่อง, เข้าสู่ เครือข่าย3G, แข่งขันโปรโมชั่นและบริการเสริม ที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน โดยใช้ นวัตกรรมมาเป็นตัวแข่งขัน, เร่งพัฒนาคุณภาพ เครือข่าย, ผู้ให้บริการหันมามุ่งเน้นการรักษา ฐานลูกค้าของตนเองมากขึ้น
การนำสภาพการณ์ไปใช้งาน (Further use of Scenario)	1.เตรียมแผนงานด้านการลงทุนและเงินที่ใช้ ลงทุนกับเทคโนโลยี 3G 2.พัฒนาบุคลากรให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยีและบริการเสริม 3.การจัดการองค์ความรู้ในองค์กร(Knowledge Management) อย่างมีประสิทธิภาพ 4.เน้นการดูแลคุณภาพเครือข่าย 5.เน้นด้านCRM เพื่อรักษาฐานลูกค้า 6.ใช้กลยุทธ์การตลาดที่วางอยู่บนพื้นฐานของ นวัตกรรม

สุดท้ายขอทิ้งท้ายด้วย แนวคิดในการรับมือกับอนาคตของ ฟิสิก คอตเลอร์ ในหัวข้อ
การแยกแยะตลาดแห่งอนาคต (Mapping the Future Marketplace) โดยกล่าวว่า “การแยกแยะ
ตลาดแห่งอนาคตวางอยู่บนฐานของการอ่านอนาคตที่มีความแน่นอนเพียงอย่างเดียว นั่นคือ
ความเปลี่ยนแปลงแนวโน้มต่างๆ ซึ่งกำลังปรากฏออกมาจะมีส่วนซึ่งบ่งว่าโลกจะเปลี่ยนไปทางไหน

โดยสรุปได้ว่ากุญแจดอกสำคัญในการอยู่รอดได้แก่การมีจินตนาการว่าอนาคตจะไปทางไหนได้บ้าง แล้วใช้ภาพต่างๆ ที่ปรากฏออกมากระตุ้นให้คิดว่าจะวางยุทธศาสตร์อย่างไรในแต่ละกรณี เพื่อจะแยกแยะและเจาะตลาดอย่างถูกต้องด้วยบริการและสินค้าซึ่งมีค่าสูงสุดสำหรับผู้บริโภคแต่ละกลุ่มโดยเฉพาะ”